

FUNCTIONELE MEERTALIGHEID; VAN THEORIE NAAR PRAKTIJK

Eva van Leeuwen

WIE BEN IK EN WIE ZIJN JULLIE?

- Eva van Leeuwen, logopedist en taalkundige
- werkzaam aan de Marnix Academie Utrecht;
- docent Post HBO Specialist Nieuwkomersonderwijs, Taalcoördinator
- en als onderwijsadviseur te vinden op scholen waar ik teams train, begeleid en inspireer!

INHOUD VAN DEZE WORKSHOP

- Beleidscontinuüm, waar sta je en waar wil je heen?
- Wat is daarvoor nodig? Talige diversiteit en translanguaging
- Koppeling naar de praktijk
- Reflectie naar eigen praktijk, eerste stappen

TALIGE DIVERSITEIT OP SCHOOL

Hoe staan de leerkrachten in onze school tegenover de talige diversiteit?

VERBIEDEN

We gaan talige diversiteit tegen:

- We hanteren de boodschap 'enkel Nederlands' in de klas en tijdens de speeltijd.
- We stellen groepjes systematisch taalheterogeen samen om interactie in thuistalen tegen te gaan.

TOLEREREN

We tolereren de talige diversiteit:

- We geven geen expliciete opmerkingen om het gebruik van andere talen dan het Nederlands te verbieden.
- We tolereren de talige diversiteit, vooral op informele momenten.

WAARDEREN

We waarderen de talige diversiteit en maken ze zichtbaar:

- We zetten talige diversiteit in als middel om het welbevinden van leerlingen te ondersteunen.
- We laten meerdere talen aan bod komen als kennismaking met andere talen en taalvarianten

INZETTEN

We benutten en stimuleren de talige diversiteit als hefboom tot leren van en in het Nederlands:

- We zetten meerdere talen in tijdens het uitvoeren van opdrachten, het uitvoeren van groepswerk, om elkaar te ondersteunen, ...

www.brusselvoltaal.be

Onderwijscentrum brussel

DERWIJSCENTRUM.NL

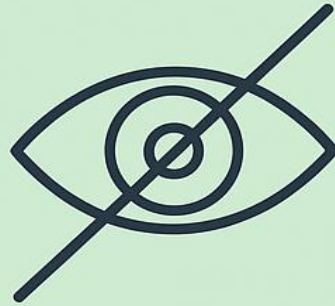
Visie: Wat denken we over diversiteit?

Deficit

Assimilatie

Neutraal

Laissez-faire

Meerwaarde

Pluralisme

Beleid: Hoe gaan we om met diversiteit

VEEL GEHOORDE BEZWAREN

- Ik spreek als leerkracht niet al die talen
- Ik heb geen controle over waar de leerlingen het over hebben
- Het kost teveel lestijd en voorbereidingstijd
- Kinderen komen te weinig in aanraking met het Nederlands
- Vertaal app werkt niet goed
- Iemand kan zich buitengesloten voelen
- Geïnternaliseerd eentalig beleid
- Angst voor chaos

... maar waarom dan toch doen?!

TRANSLANGUAGING

“Translanguaging betekent dat kinderen al hun talen mogen inzetten om te leren en zich uit te drukken. Het gaat dus niet alleen om schakelen tussen talen, maar om het combineren van alles wat een kind talig in huis heeft – van Nederlands tot thuistalen, van gebaren tot online hulpmiddelen.”

Multi-STEM, 2026

De wetenschappelijk bewezen voordelen

Vakinhoudelijk	Sociaal-emotioneel ³
♦ Beter begrip van de lesstof² ♦ Actiever en dieper nadenken ♦ Voorkennis en ervaringen gebruiken	♦ Grotere betrokkenheid en motivatie ♦ Meer zelfvertrouwen als meertalige ♦ Gevoel van erkenning ♦ Sterkere verbinding tussen thuis en school

[4-PAGER-TRANSLANGUAGING.pdf](#)

onderwijsraad

🏠 Home > Publicaties

Talige diversiteit benutten

TRANSLANGUAGING

- Inzet thuistaal ondersteunt het leren van vakinhoud
- Het bevordert de samenwerking tussen leerlingen
- Speelt belangrijke rol bij sociaal emotioneel leren
- Het bevordert talige bewustzijn van álle kinderen
- Leerlingen voelen zich meer gezien
- Leerkrachten voelen zich meer vaardig (NL Stenden)

TRANSLANGUAGING; TWEE FILMPJES

[The Importance of ELL Strategies - Immersion \(Moises in Math Class\)](#)

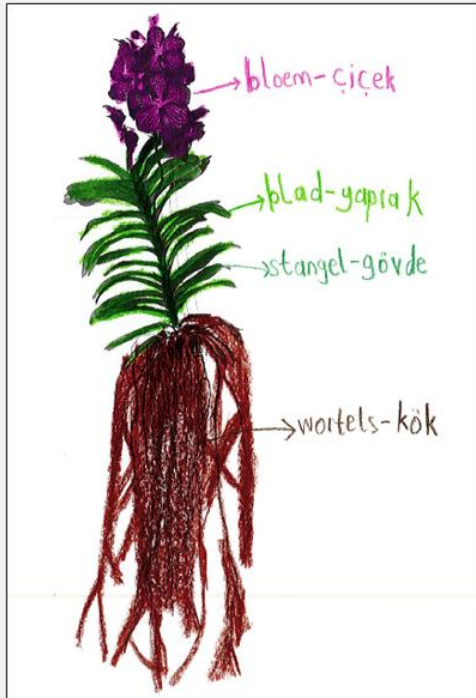

[Videoroute meertaligheid | Stad Gent](#)

MANIEREN OM DE THUISTAAL IN TE ZETTEN

- 1. Leerlingen laten brainstormen, overleggen in de thuistaal**
- 2. Zet geplande en ongeplande taalsteun in. Bijvoorbeeld taalposters, vertalen, woordenboek, gebaren etc.**
- 3. Laat leerlingen begrippen in de thuistaal opzoeken**
- 4. Gebruik vertaalapps om teksten te vertalen voor bijvoorbeeld preteaching.**
- 5. Zet talenbemiddelaars in (bv leerling of collega die de thuistaal spreekt)**
- 6. Ontwerp een meertalig klaslokaal**
- 8. Al inzetten**

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

Inclusieve
vandidactiek.nl

In Polish class...

languagesconnect.ie

Classroom Questions: Teacher

Do you understand? Czy rozumiesz/rozumiem?
Could you repeat? Czy możesz powtórzyć/możesz powtórzyć?
Can I have a volunteer? Czy jest ktoś chętny do...?
Who remembers? Kto pamięta?
Are you finished? Skończyłeś/skończyła/skończyliście już?
What does... mean? Co... znaczy?
Who can tell me...? Kto może mi powiedzieć...?
Have you checked your work? Czy już sprawdziłeś/sprawdziłaś/sprawdziliście swoje/pracę/pracę?
Anyone else? Ktoś jeszcze?
Can you collect the books/notebooks? Czy możesz zebrać książki/zapisać domowe?

Classroom Questions: Student

What are we doing? Co robimy?
What page is it on? Na której stronie jest to?
Which exercise? Która ćwiczenie?
Can you help me? Czy możesz mi pomóc?
Can I ask X for help? Czy mogę poprosić X o pomoc?
Do we do it individually/in pairs/in groups? Czy robimy to indywidualnie/w parach/w grupach?
Can you explain... again? Czy mógłbyś/pani/mogłaby pani wytłumaczyć to jeszcze raz?
How do you say... in Polish? Jak to powiedzieć po polsku?
How do you spell it? Jak to przeliczować?
How do you write it? Jak to się pisze?
Do we take it down? Trzeba to przepisać?
Can we start? Czy możemy zacząć?
How much time is left? Ile czasu jeszcze zostało?

Answers

Yes. Tak.
No. Nie.
I don't understand. Nie rozumiem.
I understand. Rozumiem.
I am finished. Skończyłem/skończyłam.
I am not finished. Jeszcze nie skończyłem/skończyłam.
Great! Świetnie!
Well done! Dobrze robotę!
Great work! Świetna praca!
Fantastic! Fantastycznie!
Not quite. Nie całkiem/nie do końca.
Keep going! Kontynuuj.

Opinions

What do you think about this? Co myślisz/myślicie o...?
No problem. Bez problemu.
I agree. Zgadzam się.
I don't agree. Nie zgadzam się.
because. Ponieważ/dlatego że...
I think it's too easy. Myślę, że to jest zbyt proste/trudne/zbyt łatwe.
I like it. Lubię to.
I don't like it. Nie lubię to.
I don't like it. Nie lubię to.

Resolving Problems

I forgot my copy/my tablet/my pen/journal/earphones. Zapomniałem (zapomniałam) zeszytu/tabletu/ługopisu/dziennika/słuchawek.
I don't have a partner. Nie mam partnera/dziennika.
Can I open/close the window? Czy mogę otworzyć/zamknąć okno?
Can I borrow your eraser/charger/pencil? Czy mogę pożyczyć gumkę / ładowarkę / ołówek?
Can I go to the toilet? Czy mogę iść do toalety?
I am not able to. Nie jestem w stanie.

Thank you!
Dziękuję.
See you tomorrow!
Widzimy się jutro.
Good bye!
Do widzenia.

de muziek موسيقى 音乐 音乐 音乐 música the music

zingen الغناء 歌唱 唱歌 唱歌 唱歌 to sing

de toeter بوق 喇叭 喇叭 喇叭 the horn

de trommel طبل 鼓 鼓 鼓 the drum

de fluit صافرة 笛子 笛子 笛子 the flute

cantar 唱歌 唱歌 唱歌 唱歌

buzina 喇叭 喇叭 喇叭 喇叭

pandeir 鼓 鼓 鼓 鼓

flauta 笛子 笛子 笛子 笛子

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

In deze Verteltas:

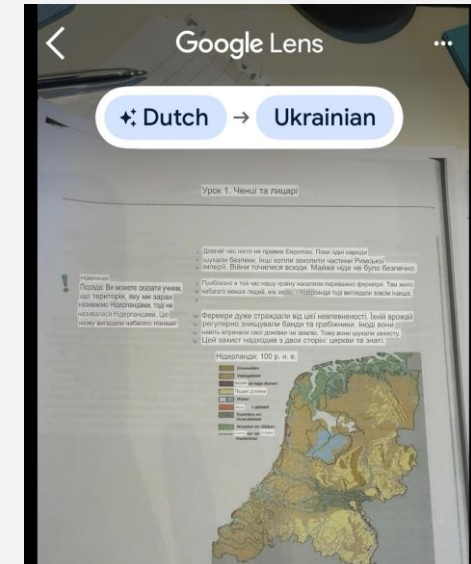
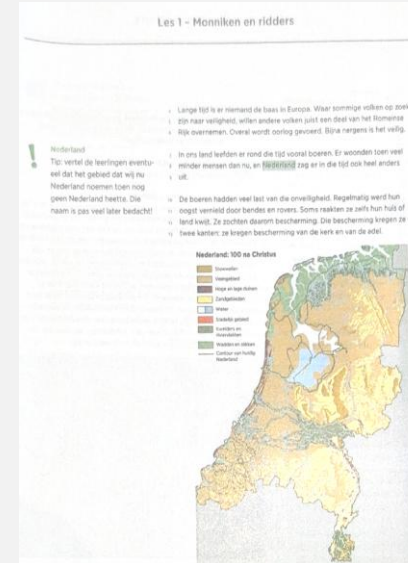
- Het boek: 'De Boe Balas'
- Het kookboek: 'Kids Recipe Nigeria'
- Het boek: 'Cooking Jollof with Nana in Ghana'
- Verteltasmap: map met uitleg en instructies
- Zakjes met spelletjes: zie andere kant

Basisschool Crescendo
Geschied voor groep 1-4
Thema: Koken en eten

De Verteltas mag
mee naar huis!

[Wat zit er in een Verteltas? - YouTube](#)

Home → [AI Video Translator](#)

AI Video translator

Translate your videos with precision. Upload any video and automatically dub it into 175+ languages and dialects using best-in-class voice cloning, accurate lip sync, and auto-generated subtitles.

Voorlezen in een andere taal
met Hey Gen App...

BELANGRIJK OM AFSPRAKEN TE MAKEN

2

Taalafspraken

Maak met je leerlingen afspraken over hoe jullie talen inzetten tijdens schoolwerk. Kies de afspraken die passen bij jouw klas of school. Bijvoorbeeld:

Individueel werken

- Ik mag nadenken in al mijn talen.
- Als ik een opdracht niet begrijp, mag ik altijd een vertaling opzoeken.
- Als ik een vertaling wil opzoeken, doe ik dat zelfstandig op de laptop/tablet.
- Ik mag *praten* en *schrijven* in mijn thuistalen als dat helpt om de opdracht te maken. Dan kan ik het daarna in het Nederlands doen.
- Ik kies zelf de taal waarin ik het best de inhoud kan verwerken.
- Als ik denkstappen hardop verwoord, mag ik dat doen in de taal die ik het beste spreek. (algemeen: als ik hardop denk, mag ik dat doen in de taal die ik het beste spreek)
- _____
- _____

Samenwerken

- In een klein groepje mogen wij overleggen in onze thuistalen.
- Als iedereen mij moet begrijpen, praat ik Nederlands.
- Als ik iets nog niet kan zeggen in het Nederlands, zeg ik het in mijn thuistaal.
- Als ik iets niet kan zeggen in het Nederlands, vraag ik mijn taalmaatje om voor mij te vertalen.
- Ik mag klasgenoten helpen in alle talen.
- _____
- _____

Taalafspraken kun je combineren met algemene sociale afspraken. Let op: de sociale afspraken gelden altijd, onafhankelijk van de taal die gesproken wordt. Bijvoorbeeld:

- We helpen elkaar.
- Als ik iets niet begrijp, mag ik hulp vragen.
- Fouten maken mag.
- We gebruiken geen woorden die de ander pijn kunnen doen.
- Ik mag helpen door tips te geven, zonder het antwoord voor te zeggen.
- We luisteren als iemand aan het praten is.
- We gaan respectvol met de ideeën van anderen om.

Je kunt ook toevoegen welke houding(en) je wil uitdragen. Bijvoorbeeld:

- Alle talen zijn welkom.
- Het is knap als ik iets kan zeggen in twee of meer talen.
- Het is knap als ik kan schrijven in twee of meer talen.
- Iedereen mag alle talen gebruiken om beter te leren.
- Nieuwe talen leren is leuk!
- Ik ben benieuwd naar de talen die je spreekt.

Multi-STEM

Multilingual voices in STEM education

SAMEN BRAINSTORMEN

- Bespreek in een groepje het beleidscontinuüm; waar staat je school nu en waar zou je heen willen?
- Wat doe je nu al op het gebied van talensensibilisering en inzetten van de thuis taal?
- Wat doe je nog niet maar welke eerste stappen zouden wel mogelijk zijn?
- Bekijk de taalafspraken van Multi Stem. Welke zou je meenemen naar jouw school?

WAT NU? INTENTIE LEIDT NIET AUTOMATISCH TOT ACTIE

- **Kader & Beleid:**
 - Samenwerken binnen de school; gedeelde visie, structuur en eigenaarschap
 - Samenwerken met ouders; een responsief, meertalig, educatief partnerschap
 - Samenwerken met externe partners
- Schoolorganisatie; **kartrekkers**. Op weg naar **schoolbreed inclusief talenbeleid!**
- Professionele zekerheid, geen losse workshops maar **geïntegreerd** beleid
- Laat 'alleen Nederlands' en 'taal- als-probleem' denken los
- Creëer **krachtige, taalrijke en interactieve leeromgevingen** om de instructietaal te versterken en denk na over de meest zinvolle weg daar naartoe.

OM VERDER TE BEKIJKEN..

- [Activiteitenbundel-thuis-spreek-ik-ook.pdf](#)
- [2-3-talensensibilisering-in-het-basisonderwijs-2.pdf](#)
- [Multistem toolbox dev |](#)
- [Multi-STEM | Multilingual](#)
- [voices in STEM education | Home](#)
- [Welkom bij Brussel Vol Taal | BRUSSEL VOL TAAL](#)
- [I1951](#)
- [In de klas – Meertaligheid](#)
- [Videoroute Meertaligheid – Meertaligheid](#)
- [2-3-talensensibilisering-in-het-basisonderwijs-2.pdf](#)
- [Benut thuistalen in de klas - Nieuws - Universiteit Utrecht](#)
- [Lesmateriaal – Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid](#)
- [Waaier2_Meertalige boekencollectie.indd](#)
- [PLANTENGROEI – inclusieevakdidactiek.nl](#)
- [Home | Expertisecentrum Taal, Diversiteit & Leren](#)
- [Verteltas | Kenniscentrum Verteltassen beheert de Verteltasmethode](#)

Hartelijk dank voor jullie aanwezigheid!

आपकी उपस्थिति के लिए
हार्दिक धन्यवाद!

非常感謝你們的到來！

Masha danki pa bosnan
presensia!

ନିମ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ କଥା କଥାବାର୍ତ୍ତା!

Щиро дякуємо за вашу
присутність!

Шчыра дзякуй за вашу
прысутнасць!

Voor vragen: e.vanleeuwen@hsmarnix.nl